

Nr 373

Av fru **Svenson m. fl.**, om rätt till s. k. förvärvsavdrag för ogift kvinna med ett eller flera barn.

Gift kvinna, som levt tillsammans med sin man och som under större delen av beskattningsåret har varit bosatt här i landet, äger vid inkomst-taxering rätt till s. k. förvärvsavdrag. Vid taxering såväl till statlig som kommunal skatt är förvärvsavdraget begränsat till högst 300 kronor. Har därtill hustrun barn under 16 år — alltså för vilket eller vilka rätt till allmänt barnbidrag förelegat — äger hon rätt att vid den statliga beskattningen dra av ett belopp av 10 % av sin inkomst. Sammanlagt får dock avdraget bli högst 1 000 kronor inklusive de nämnda 300 kronorna.

Riksdagen har vid olika tillfällen haft att ta ställning till förslag om ändringar i de gällande bestämmelserna på ifrågavarande område. Riksdagen beslöt 1954 på bevillningsutskottets hemställan att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte verkställa en översyn av reglerna om förvärvsavdraget. Statsskatterevisjonen har i enlighet med utfärdade direktiv inte behandlat sambeskattningsfrågor. Departementschefen har emellertid för avsikt att, sedan översynen av de kommunala ortsavdragen slutförts, till omprövning upptaga frågan om den lämpliga utformningen av förvärvsavdraget för gift kvinna.

Vid de nu gällande bestämmelserna har emellertid ingen hänsyn tagits till ogift förvärvsarbetande kvinna med ett eller flera barn. Utan att vilja förringa värdet av en gift kvinnas i många fall av ekonomiska skäl nödvändiga förvärvsarbete utanför hemmet, är det ju dock så, att en ogift kvinna med ett eller flera barn på ett helt annat sätt är tvungen att ha förvärvsarbete för sin egen och sitt eller sina barns försörjning. Såsom ensamstående familjeförsörjare arbetar hon inte endast under otryggare förhållanden i allmänhet utan också i ekonomiskt avseende betydligt knappare omständigheter. Mannens och hustruns sammanlagda inkomst överstiger i regel avsevärt en — låt vara relativt god — förtjänst, som en ogift kvinna i lyckligaste fall kan komma upp till.

Det uppstår självfallet svårigheter för såväl en gift som en ogift kvinna att under bortovaron från hemmet ordna tillvaron för barnen på bästa möjliga sätt, men det är dock uppenbart, att dessa svårigheter för en ogift kvinna med barn i många avseenden blir mer betungande. Därtill kommer, att om en ogift kvinna innehar en tjänst, som kräver hennes närvaro under icke normala arbetstider, är hon helt hänvisad till att anlita extra hjälp,

vilket förutom en hel del praktiska bekymmer medför en ytterligare ekonomisk belastning. Genom att gällande lag inte medger avdrag i deklaration för sådana kostnader, får hon själv stå för de ekonomiska förluster, som hon gör, för att vid dylikt tillfälle kunna sköta sin tjänst på ett tillfredsställande sätt. Exempel på fall, då en ensamstående kvinna med ett barn yrkat på sådant avdrag i sin självdeklaration kan anföras. Taxeringsnämnden godkände inte detta dels med den motiveringen, att gällande lag inte medger det, dels med den invändningen att en gift kvinna med förvärvsarbete med samma rätt kunde göra anspråk på avdrag för t. ex. hembiträdes avlönande. En gift kvinna har emellertid rätt till förvärvsavdrag, vars införande motiverades med de ökade kostnader, som hon får för inkomstens förvärvande i form av hemhjälp etc. Här bör också beaktas, att en förvärvsarbetande gift kvinna tillsammans med sin man har möjligheter att samordna denna del av familjelivet.

Med hänsyn till de omständigheter vi här ovan pekat på, synes det oss än mer orättvist och omotiverat att en ogift kvinna med ett eller flera barn skall undandras från rätt till förvärvsavdrag. Vi anser, att frågan lämpligen bör tagas upp vid den omprövning av förvärvsavdraget, som bebådats av departementschefen.

Med stöd av det ovannämnda hemställer vi,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om en omprövning av förvärvsavdraget så att, i enlighet med vad som i motionen anförts, även ogift kvinna med ett eller flera barn må äga rätt till förvärvsavdrag.

Stockholm den 26 januari 1957

Gärda Svenson

Alvar Andersson

Margret Nilsson

Nils Franzén

Theodor Johansson